

DEBRECZENI ÚJSÁG

Előfizetési ár helyben és vidéken
Egy hóra 50— korona. Negyedévre 110— korona.
Félévre 220— korona. Egész évre 440— korona.
Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Felcélós szerkesztő és laptulajdonos

THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Debrecen, Kossuth-utca 3. szám alatt, I. emelet
Debreczeni Első Takarékpénztár épületében.
Egy szám ára 22 korona.

A butorok, szőnyegek, képek vagyonadója

Aggodalmak Hegedüs második
vagyonváltásága körül.

A részvénytársaságok vagyonváltásáról szóló törvény végrehajtási utasítása mindenesetre nagy csalódást okozott azoknak, akik azt hitték, hogy a bankigazgatóból lett pénzügyminiszter honorálni fogja a nagyvállalatok kívánságait és teljes mértékben megadja nekik a kért enyhítéseket. Hegedüs pénzügyminiszter nem tért el a részvénytársaságok vagyonváltásánál a december 20-iki árfolyamnak két-harmadától, bár azóta a tőzsdén jegyzett részvények jegyzése annyira lemorzsolódott, hogy a vagyonváltás így módon leróva nem 20, hanem 25—28%-nak felel meg.

Amíg a részvénytársaságok ankéteznék és keresik az érveket, a melyekkel Hegedüst eredeti álláspontjának megváltozására bírhatják, azalatt a pénzügyminiszter már a második vagyonváltással is elkészült. Ez az újabb finansziális *terv tudvalevően a butorok, szőnyegek, képek, szobrok, függönyök és az iparművészeti tárgyak vagyonváltását határozza meg.*

A butorok vagyonváltását 20 ezer koronánál akarta a pénzügyminiszter megkezdeni. Hogy ez az alap a mai forgalmi árak mellett mennyire igazságtalan lett volna, mutatja az a körülmény, hogy az eredeti tervből eltérően utóbb *egy millióban* állapították meg a határt, ameddig a butorok után nem kell vagyonváltást fizetni. Alkalmassint meg fogják változtatni az adótól való mentesség határát a képeknel és szőnyegeknel is, mert a tervezet szerint javaslatba hozott 10.000 koronás megállapítás a mai viszonyokhoz mérten, igen alacsony.

A pénzügyminiszter a részlekedéseknél szívesen belemegy változtatásokba.

de nem enged semmit abból az elvből, amely az adó alá eső tárgyak mai forgalmi értékét veszi adóalapul.

Nagyonkönnyen megtörténhetik azonban ily rendszer mellett, hogy a lakásokban még a békeben felhalmozott sok apróság után a mai forgalmi érték alapján magas adókat vetnek ki, amelyeket

a tulajdonos még abban az esetben sem tud majd megfizetni, ha az adóalapot képező tárgyakat el akarja adni.

mert a tárgy, különösen ma, egyik napról a másikra nem értékesíthető, a forgalmi értéke pedig olyan arányban csökken, mint amilyen arányban a pénz vásárló ereje emelkedik.

„A feltámadó Magyarország zsoltárokat zeng a számok erdejéből...”

A pénzügyminiszter betérjlesztette az 1921—22. évi költségvetést.
A sajtójavaslat is a Ház asztalán van már.

A nemzetgyűlés mai ülését fél-tizenegykor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Bemutatja az elnök a Ludovica Akadémia meghívóját a június 21-iki ellenforradalom évfordulóján tartandó istentiszteletre és ünnepélyre. Továbbá a Move, meghívóját Lemberkovics százados vértanu halálának évfordulóján leleplezendő emlékoszlop ünnepségére.

Hegyesfalmy Lajos kereskedelmi miniszter betérjlesztette az üzleti záróról szóló törvényjavaslatot, ugy szintén a madridi 1920-ik egyezmény becsikelyezéséről szóló törvényjavaslatot. A javaslatot az osztályok mellőzésével a bizottsághoz utasítják.

Hegedüs Lóránt betérjlesztette az ingatlanok, a felszerelési tárgyak, az áruárak, az ipari üzemek és egyéb jóságok vagyonváltásáról szóló törvényjavaslatot, valamint a háborús vagyonokról szóló törvényjavaslatot. Kéri, hogy a javaslatot az osztályok mellőzésével tárgyalják. Egyben betérjlesztette az 1920—21. évi költségvetést, végül kéri, hogy hallgassák meg az ország pénzügyi állapotáról szóló jelentését.

A jelenlegi költségvetést nem lehet összehasonlítani az eddigiekkel, mert egész más az ország, mintvben vagyunk. A terület 45 százaléka, a népesség 40 százaléka maradt meg, az állami terheknek azonban 60—65 százaléka. A korona körülbelül 20-ad részére csökkent, tehát benső értéke 5 centimes. Kettészakítottam a költségvetést: az államra és az állami üzemekre.

Állami üzemek.

Az állami üzemeknek részvénytársasági alapon kell dolgozniuk, mert lehetetlen, hogy az állam üzemeire ráfizessen.

Üzemeink egy része dicséretes feleslegeket mutatott fel. Mindenekelőtt a posta tiszta jövedelme 142 millió. Célok az, hogy az önálló jegybankot megulapítsam és a postatakarékokat ebbe beolvaszam. Sokkal fontosabb az államvasut költségvetése, melynél a deficit 347 millió 935 ezer 143 korona.

Az államvasutak költségvetésében benne van minden tétel. A mekkültek tétele is, úgy, hogy a tényleges deficit nem több, mint néhány millió. — Ez igen szép eredmény a román kirablás után. Az állami vasgyáraknál mutatkozik

némi felesleg. Az erdőgazdaságoknál van egy kis felesleg, de a mezőgazdasági birtoknál rossz a helyzet, mert a költségvetésben 192 millió bevétellel szemben 196 millió kiadás van. Az üzemek mérlegének előnye abban áll, hogy ezeknek összes kiadása 6852 millió korona, a bevétele 5987 millió korona. Mint hogy az államvasutaknál nagy hiány van, mit a többiek ellensúlyoznak, tiszta hiány 854 millió. Vagyis a magyar állam üzemének a beruházásoktól eltekintett, rendes mérlege ennyi hiányt mutat fel. — Ezt a hiányt az államnak kell pótolnia.

A tárcák költségvetése.

Áttért azokra a tárcákra, amelyeknek kiadásai látszólag növekedtek. Ezek elsősé a pénzügyminiszteri, melynek 1.4 milliárdnyi növekedése olyan, hogy benne van a vármorségek megszervezésének költsége is, valamint hogy a dohánygyárakban és egyéb berendezésekben megkell adni az adminisztrációknak szükséges összegeket, hogy a bevételek befolyanak.

A belügyi tárcánál is növekedtek a kiadások, mert a belügyminiszter kívánsága az volt, hogy a csendőrség és rendőrség létszámának emelésével teljesen helyreállítsuk a közbiztonságot. A népjóléti miniszteriumnak, amely bizik a megerősödésben, költségvetése 343 és fél millióval emelkedett és pedig a rokkantak miatt, akiktől semmi sem tagadhatunk meg. (Általános helyeslés.) A hadi vagyonból 97 milliót a rokkantaknak adtam. Ez méltányos. A magyar kultúra költségvetését 395 millióval emeltük.

Tizenegy milliárd a kiadás

A magyar állam rendes kiadása 11 milliárd 667,841,457 koronára rugnak, vagyis 2 milliárd koronával többre, mint a tavalyi költségvetésben. Az új adók körülbelül 2.9 milliárd bevételt jelentenek. Ha nem lett volna háború, ha nem voltak üzemek, a magyar állam 939 millió tiszta felesleggel zárná a költségvetést. A magyar államnak annál kevesebb lesz a terhe, minél több lesz a polgára. Nálunk az összes egyenes adók 1 milliárd 800 millióra rugnak, addig Ausztriában 3 milliárd 500 millióra emelkedett. Nálunk az egész boradó 70 milliót tesz ki, addig Ausztriában 700 millióval számolnak. A fogyasztási adók közül a dohányjöv

vedék 2 milliárdot hoz, ebből fel-emésztji a felét a saját költségvetésére. A dohányjövédéknel a termelést fokozni akarom, hogy a dohányárak leszállíthatók legyenek. A cukor és a szesz nagy adója miatt a fogyasztási adóterhelésnek meg kell maradnunk. A cukor árából 37 és fél koronát vettem el eddig, most hajlandó vagyok az állam részesedését 23 koronára leszállítani. Az adókat minden módon felemeltem, tovább emelni nem lehet, több adót, mint ami ki van mutatva, nem lehet beállítani. Október 20-ig készen lesznek a szociálpolitikai törvényjavaslataim is. Amint kitört a háború, a hadmenteseket is besorozták és most be akarják az egész hadmentességi díjat hajtani rajtuk. Ebbe semmi esetre sem mehetek bele.

20 millió a debreceni egyetemre.

A vagyonadó tételei igen magasak a középosztály számára. A IV. osztályu kereseti adót el akarom törölni és a jövedelmi adóba bevennem a gyermekszám szerinti adózást: Ha az egyenes adózásba sikerül bevinni a szociális méltánylást, akkor sok minden meg fog enyhülni.

A 6 és fél milliárdos deficitet a háború és a forradalom okozták.

A budapesti és a pécsi dohánygyárak kiépítése után ki akarom fejleszteni a magyar nyomdát és meg akarom csinálni a magyar pénzverdét.

A debreceni egyetem felépítésére 20 milliót juttattam.

A földművelésügyi miniszter a vízmunkákat akarja folytatni, a melyek 35 millióval emelik a költségvetését. És előirányzott még a Soroksári Dunagát kiépítésére 270 milliót. A népjólétiügyi miniszter 5 kórházat akar. Az igazságügyminiszter több bíróságot akar tető alá helyezni, de legnagyobb a kiadás az állami vasgyáraknál és az állam vasutaknál, amelyek 1 milliárd 500 millió beruházást igényelnek. Ezt nem a költségvetésből, hanem külön kölcsönből akarom fedezni. A beruházáson kívül költségvetésünket terheli meg átmenetileg az ellátatlanok ellátása, ami még mindig 2 milliárdot emészt fel.

Becsületes adósok vagyunk

A jövő évi költségvetésben fel van véve 2 millió francia frank és 150 ezer angol font kifizetésére.

Ezt fizetni kell, mert mi becsületes adósok vagyunk.

A költségvetés végösszegében az összes kiadás 26 milliárd 700 millió, az összes bevétel pedig 20 milliárd 209 millió. Az ez évi hiány 3 milliárd 221 millióval kevesebb a tavalyinál. Ezzel a tavalyi deficitet körülbelül a felére dolgoztuk le. Most a legfontosabb kérdés az, hogy a 6 milliárdot mikor tudjuk ledolgozni. A 6 milliárdból 2 beruházásra lesz fordítva, amit hitel után fedezünk.

300 millió középítkezésre.

A kereskedelemügyi miniszter azt a kívánságát fejezte ki, hogy a beruházás a magyar ipar és munka érdekében még a költségvetés betérjesztése előtt történjen meg. A vagyonváltásból hajlandó vagyok 300 milliót adni az építkezések megkezdésére. Abszurd állítás az, hogy a valuta-politikám megbénította az ipart. Addig is, amíg a valuta lehetővé teszi, hogy az összes építkezések megindulhassanak, addig a többi sem indulhat meg. Addig nem lesz lakástermelés sem, pedig mindezeknél fontosabb a család, amelyet a mai lakásviszonyok szétválással fenyegetnek és csak ezután jöhet számításba a tüke és a munkások. A vagyonváltásról szóló javaslatot úgy konstruáltam meg, hogy a magyar államnak joga legyen azoknál a földbirtokoknál, amelyek fizetni nem tudnak, elsőrendű betáblázást eszközölni.

32 pénzügyi javaslatom közül kidolgozásra vár még 10. Had tűnjön el a deficit! Be kell fejezni a vagyonváltásról szóló törvényjavaslatot még a nyári szünet előtt, mert enélkül a földreformot sem lehet keresztülvinni. Az adóban elvett földet oda kell adni a polgároknak, de nem ingyen. Ez az a politika, a melyet hirdetek már 20 év óta, mert azok közé tartozom, akik a magyar földből akarják segíteni a magyar polgárságot. A számok érdekében a feltámadó Magyarország zsoldárját hallom.

A valutát a felemelt munkán kívül csak úgy állíthatjuk helyre, ha az entente belátja, hogy az élethez nekünk jogunk van. Adósságainkat csak úgy fizethetjük, ha pénzünk annyit ér, hogy francia frankot és fontot vehetünk. Ehhez több dolog szükséges: először az, hogy a reparációkról szóló entente kívánságát ejtsék el. Hiszen megtettünk a jóvátételért mindent, akkor, amikor területünk kétharmad részét elvették és akkor, amikor az oláhok 125 milliárd értékű anyagot hurcoltak el. Megteszünk mindent, hogy eleget tegyünk kötelességeinknek. Az csinálja a magyar politikát, aki a pénz stabilizálódása felé közeledik.

Curson lord, Anglia híres külügy minisztere, azt mondotta, hogy a magyar pénzügyminiszter helyes uton van. En Curson lordnak azt felelem, nekünk sikerült az igazságot elérni és, mindegy is, van, ahogy én mondtam. Nálunk és nem nálunk van a vezetés. Ha a korona értékét le akarják rontani, az leesik és mi fizetni nem tudunk.

Ez a költségvetés teljesen rendben van és a magyar állam háztartási egyensúlya helyre fog állani. Óriási éljenezés és taps, a szónok az egész nemzetgyűlés ünnepi. Ezután az elnök öt perc szünetet rendel el.

Szünet után Belitska honvédelmi miniszter benyújtja a katonai nyugdíjasok ellátásáról szóló törvényjavaslatát. A javaslatot a pénzügyi bizottsághoz utasítják.

Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyi miniszter betérjeszti az 1914. évi sajtótörvény rendelkezéseinek kiegészítésére és módosításairól szóló törvényjavaslatát. Kéri, hogy ezt a bizottság sürgősen tárgyalja le, hogy minél előbb törvényerőre emelkedhessen. A Ház hozzájárul az igazságügyminiszter indítványához.

A kivándorlási bizottság jelentését a Ház tudomásul vette.

Mikóvényi Jenő előadó ismerteti

A lágymányosi gyilkos Debrecenben

Megállapították tartózkodási helyét.

Tegnap éjjel a nyíregyházi vonattal Debrecenbe hozták Kovács Sándor hentes legényt, akit a lágymányosi gyilkossággal gyanúsítanak. Kovács ide s tova egy hét óta utazik Deák budapesti detektívfelügyelővel és három detektívvvel. Jártak vele Békéscsabán s a demarkációs vonal mentén lévő községekben, ahol alibit akart volna igazolni.

Most Debrecenbe szállították, mert e hó 11-én itt is megfordult. A detektívek tisztázták Kovács Sándor debreceni szerepét. Kovács megérkezése után a Fröhner szállóban vett lakást, majd este a Zöldfa vendéglőben mulatott és sokat beszélgetett Géczy Margit nevű pincérleány ismerősével, akit még Nyíregyházáról ismert. Az éjszakát nem töltötte Kovács a szállóban, hanem a Petőfi-téri kert bokrai között. Másnap hajnalban Ko-

a birói oklevél képesítő hatályának kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot.

Belitska Sándor honvédelmi miniszter két törvényjavaslatot nyújt be. Az egyik a trianoni béke következtében elbocsájtandó hivatásos katonai havidíjasok és hivatásos altisztek átmeneti ellátásáról szól. A másik a hadsereg kötelekéhez tartozó hivatásos havidíjasok és hivatásos önként tovább szolgáló altiszteknek, valamint azok hátramaradottainak ellátásáról szól.

A Ház legközelebbi ülése holnap délelőtt 10 órakor lesz.

Az ülés vége háromnegyed 2-kor volt.

vács kiment a Csolnakázó tóhoz s ott kimosta az ingét és alsó nadrágját. Majd elutazott Nyíregyházára. A Debreceni Ujság egyik minapi számában közöltük, hogy valami gyanús összeköttetése volt Kovácsnak egy Janca Teréz nevű leánnyal. A rendőrségen szembesítették Kovácsot Janca Terézszel, de kiderült, hogy nem ismerik egymást. A leány egy másik Kovács Sándorral van barátságban.

A rendőrség kihallgatta Géczy Margit pincérleányt is, aki elmondta, hogy június 11-én, éjjel beszélgetett Kovácssal, de csak közömbös dolgokról. Mint hogy Kovács debreceni tartózkodásának részleteit megállapították, a budapesti detektívek Kisújszállásra utaztak vele, ahol szintén kell egyet-mást tisztázn.

Aki Tisza gyilkosával együtt volt elzárva

Szenzációs vallomás a debreceni rendőrség előtt

Néhány hónappal ezelőtt Nemzeti ingátlant adásvételi iroda címén vállalatot indított Debrecenben egy magát herkeli Merkely Lajos nevű ember. A hangzatos nevű iroda tulajdonos több szélhámoságot követett el a városban, úgy hogy a károsultak feljelentéseket tettek ellene a rendőrségen. A többek között az állítólagos herkeli Merkely, hogy a biztosítási jutalékhoz hozzájusson Szepesi Margit nevű irodakísaszonnyát rávette, hogy bebiztosítsa magát. Ugyancsak bebiztosította önmagát is 100.000 koronára herkeli Merkely is és felvette a szokásos jutalékot.

A minap a furfangos ember meghirdette az ujságokban Vetéssy Károly Bethlen-utcai kereskedő üzletét, de nem volt erre megbízása. Ezt azért tette, hogy a Lakás hivatalt felre vezesse és az üzletet Vetéssytől elrekviráltassa.

Különböző szélhámoságai miatt a rendőrség az állítólagos herkeli Merkelyt őrizetbe vette. Ekkor bevalloita, hogy álnéven szerepelt Debrecenben, mert soha sem volt nemes ember, egyszerű neve röviden és velősen Karakas Imre, állítólag menekült segédjegyző.

Kihallgatása során szenzációs vallomást tett arról, hogy 1919. évben Baranyában lakott s a szerbek kinevezték körjegyzőnek, de miután nem tudott a szerbekkel megegyezni, letartóztatták. A fogházban hónapokig együtt volt Horváth-Sztanyovicsal, Tisza István gyilkosával. Horváth-Sztanyovicsot kommunista érzelmeiért fogták el akkor a szerbek, de nem igen bántak vele rosszul, mert tudták róla, hogy ő ölte meg Tisza István grófot.

A gyilkos sokszor eldicsekedt azzal, hogy a nagy magyar államférfinak kioltotta az életét. Egyszer ezt mondotta:

— Még akkor is belelöttem, mikor Tisza a földön haldoklott.

Karakas pontos személyleírást adott Horváth-Sztanyovicsról, úgy, hogy körülbelül megállapítható az, hogy a hirdető ember abban az időben tényleg Pécsen volt. Horváth-Sztanyovicsról Karakas még azt is elmondta, hogy nagy morfinista volt. A szerbek megengedték neki, hogy az anyja nagy adag morfiomot hozzon be a fogházba.

Egy napon Horváth-Sztanyovics eltűnt Pécsről. A szerbek

nem „vették észre“ hogy elszökött. Később Karakas szintén kiszabadult és álnéven tartózkodott Debrecenben, mert attól félt, hogy mint kémletaróztatják.

A rendőrség Karakas vallomásáról szóló jegyzőkönyvet felküldte a budapesti kir. törvényszékhez.

Gyermeknap Debrecenben.

Július 3-án.

A debreceni Patronage Egyesület jövő hónap elejére tervezett gyermeknap előkészítése ügyében nagy értekezletet tartott a városháza közgyűlési termében Fráter Erzsébet elnöklésével. Az értekezleten igen nagy számban jelentek meg a debreceni hölgytársadalom amatagjai, akiket minden jótékonyági mozgalomban ott szoktunk látni.

Fráter Erzsébet elmondta röviden, hogy miképen fog lefolyni a gyermeknap gyűjtés. Július 3-án, vasárnap lesz a gyermeknap. A főtűcán hat sátozt állítanak fel urnával: a vasuti állomáson, a Hungária-kávész ház előtt, a Passage előtt, a Kossuth- és Piac-utca sarkán, a Kistemplom előtt, az Arany-Bika-kávész ház előtt. Ezeknél az urnáknál debreceni urnók fognak gyűjteni reggel 9 órától kezdve. Virágokat fognak kinnálni a közönségnek, amelyek kisebb-nagyobb összegekkel vált hatók meg a gyermeknap javára. Az urnákon kívül urleányok is folytatják a gyűjtést perselyekkel.

A rendezőbizottság ezenkívül nyomatott kétszáz gyűjtőívet. Ezeket nagyrészt kiosztották a lenlevők között.

Azután beosztották az urnókat az urnákhoz. A beosztásról legközelebb közlünk tudósítást.

Végül Fráter Erzsébet felhívta az urnákhoz beosztott hölgyeket, hogy minél több virágról igyekezzenek gondoskodni, mert ha pénzért kell venni, akkor nem sok jut a gyermeknapnak.

Ezzel az értekezlet véget ért.

Tőzsde.

Zürich, jun. 21. Berlin 847 fél, Holland 19625, Newyork 589, London 2226, Páris 4795, Milánó 2980, Prága 815, Budapest 245, Zágráb 405, Bukarest 925, Varsó 40, Bécs 115, Osztrák lebelyegzett 088.

Budapest, jun. 21. A zárlaton a valuták: Napoleon 766—770, Angol font 880—900, Dollár 230—240, Francia frank 1970—2000, márka 340—55, lira 1200—1230, Osztrák korona 33 háromnegyed, 35 háromnegyed, Rubel 52—54, lei 350—380, szokol. 340—350, Korona-dinár 630—640, Frank-dinár 630—640, lengyel márka 16—18. — Devizák: Amsterdam 80—82, Bukarest 375—385, Koppenhága 4100—200, Krisztiániai 3450—600, London 900—920, Berlin 342 fél 52 fél, Olaszország 1200—30, Páris 1962—2010, Prága 330—340, Stocholm 5350—500, Svájc 4075—175, Bécs 33 negyed 35 negyed Zágráb 160—170, Newyork 231 fél 42 fél.

A Tisza-gyilkossági pör.

A százezer koronás levél meséje

A Tisza-gyilkossági pör mai tárgyalását 11 óra után nyitotta meg dr. Gadó elnök. Néhány perc múlva megérkezett Gärtner helyettes védője, aki átvette a védelmet.

Folytatták Schreiber tanú kihallgatását. A százezer koronás levélről János Andor neki azt a kijelentést tette, hogy az valószínűleg nem létezik. Elmondja bécsi hivatalos útját, mire az elnök figyelmezteti, hogy ne valljon olyan körülményt, amelyre nézve a hivatalos titoktartás kötelezi.

Schreiber a továbbiak során elmondta, hogy a katonai parancsnokság által kiutalt 2000 koronával ment ki Bécsbe, hogy a százezer koronás levelet megkerítse. Ő később megállapította, hogy a százezer koronás levél egyáltalában nem létezik.

Dr. Szilassy Pál királyi ügyész, majd a védők intéztek kérdéseket a tanuhoz. Ezek során tisztázódik, hogy Friedrich azt az utasítást adta, hogy ha a százezer koronás levelet az ő számára meg tudják szerezni, úgy azt Hegedüs vigye el Margalits vizsgálóbíróhoz.

A megjegyzések során Polónyi Dezső, a Friedrich védője a következő nyilatkozatot tette: Már a tárgyalás elején kijelentettem, hogy mi ide nem mosakodni jöttünk. Mi azt kívánjuk, hogy a vádhatóság mutassa meg, hogy miként lehet Magyarországon egy miniszterelnököt akasztófával megkínálni. Bárki fordult hozzám ebben az ügyben, mindenkit a vizsgálóbíróhoz küldtünk, Friedrich sohasem ismerte el magát bűnösnek, akinek félnie kellene a büntetéstől.

Elnök az esküre vonatkozólag kér indítványt. Szilassy ügyész ellenzi, mert tanu ellen több rendbeli büntény miatt eljárás van folyamatban. A védők kérik a megeskétést. A bíróság megeskéti a tanut, majd szünetet rendel el.

Szünet után Hadsics Emil százados hallgatják ki. Előadja, hogy a katonatnács tagjainak Linder Béla parancsára történt a kifizetés és ezt a gyilkosok bérének tekintette. Emlekezik Estefányira és Hüttnerre, akik pénzt vettek fel.

Elnök: Dobó is kapott pénzt?

— Igen.

— Friedrich tudott a kifizetéséről?

— Nem hiszem.

— Majd Mattyasovszky György helyettes államtitkár elmondja, hogy mint rendőrfőkapitány, erélyvel kezdett a nyomozáshoz és őket befolyásolni nem lehetett.

Elnök: Friedrich a saját személye iránt kiméletet kért?

— Nem. A vallomás során kiterjedt a vizsgálat Hlosvay volt főkapitány kihallgatására is és rossz bizsümének tartja.

Ezután Vincze István rendőr lényegtelen vallomása következett. Utána Hirsch államkereskedőt hallgatták ki, aki a mostani katonai ügyészségnél teljesített szolgálatot. Elmondja, hogy október 31-én a pártkörben járt és ott Ruzicska századost kereste. Őt elküldték, mert azt mondták az ott levőknek, hogy ti tettétek el Tiszát láb alól és azt nem akarták, hogy ezt ő megállja.

Atárgyalást ezután holnap reggeli 9 órára halasztotta ez elnök.

Törvény a tisztességtelen verseny ellen

Budapest, jun. 21. (M. T. I.) A tisztességtelen versenyről szóló törvénytervezet előkészítése tárgyában Hegyeshalmy Lajos kereskedelemügyi miniszter szakértékezetet tartott a kereskedelmi miniszteriumban. A tanácskozást Papp Dezső helyettes államtitkár vezette. Az érdekeltségek képviselői szóba hozták, hogy helyes volna a tisztességtelen verseny egyes eseteinek elbírálására a rendes bíróságok helyett külön szakbíró-

ságot szervezni és, hogy a részvénytársaságokat arra kellene kötelezni, hogy hirdeteikben és üzleti levelezéseikben alapfőképpük nagyságát kötelezően tüntessék ki. Az értekezletet csütörtök délelőtt folytatják. Hegyeshalmy Lajos kereskedelemügyi miniszter a törvényjavaslatot a helyesnek ítélt módosítások keresztülvitele után haladéktalanul a nemzetgyűlés elé kívánja terjeszteni.

Julius 5-től szabad a gabonaforgalom.

Budapest, jun. 21. (M. T. I.) A hivatalos lap holnapi száma közli a kormányrendeletet a gabonaforgalmának szabaddá tételéről. E szerint a rendelet életbelépésének napjától, július 5-től kezdve az 1921. évi terméshuza, rozs, kétszeres, árpa, zab, köles, tataréka és tengeri, valamint ezek örleményei a bel-földi forgalomban szabadon adhatók és vásárolhatók.

Hatósági ellátásra további igénye senkinek nincsen, azonban az állam a közszolgálati alkalmazottakat, az ipari munkásokat, a nagyobb városokban a segéd nélküli dolgozó kisiparosokat és a teljesen vagyontalan és keresetképtelen egyéneket (rokkantak, hadiözvegyek és

hadjárók stb.) első rendű élet-szükségletét képező gabona, illetve liszt beszerzésében az az 1921-22 gazdasági évben átmenetileg még támogatásban részesíti. Erre a célra minden malom köteles a hozzá írlés vagy hántolás végett beszállított gabonaneműekből azok 15 százalékát, a darálás vagy egyéb feldolgozás végett beszállított gabonaneműekből pedig azok 12 százalékát természetben visszatartani és az államkincstárnak beszállítani. A malmok által beszállítandó gabona átvételi érát a földmivélsügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértve külön rendeletben állapítja meg.

Városházáról.

Kuyper Katalin látogatásai.

Kuyper Katalin, a nagy holland államférfi leánya, aki a telet Budapesten töltötte a holland jótékony akció lebonyolítása céljából, pár nap óta Debrecenben tartózkodik s a jótékonyági intézmények iránt érdeklődött. A nemesszívű holland úrnő Könyves Tóth Kálmán lelkesnek a vendége. Tegnap látogatást tett Baltazar Dezső püspöknél, Csóka Sámuel h. polgármester-nél, aztán pedig a muzeumba látogatott el.

A kenderáztató nevű földhérbéadása. A városi tanács a napokban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Tisztviselő telep mögött levő Kenderáztató nevű kilenc hold területű földet továbbra is az eddigi bérlőnek, Fischer Jolánnak adja, aki 15000 korona bérösszegét ajánlott meg. E határozat után utóajánlat érkezett be, amely 20.000 koronát ígér. A tanács nyilvános érverést rendelt el a kilenc hold földre, 20.000 kor. kikiáltási ár mellett.

12.000 korona hadisegély. A népielőti miniszter 12.000 korona rendkívüli hadisegélyt küldött le Hubert Ottó főispánhoz, amelyet a főispán a hadisegélybizottság javaslata alapján fog kiosztani a népielőti hivatal utján.

Az új osztrák kormány.

Bécs, jun. 21. (M. T. I.) A nemzetgyűlés a keresztényszocialistáknak és nagyneműeknek 98 szavazatával a szociáldemokratáknak 62 szavazata ellenében megválasztotta az új kormányt. Schöber szövetségi kancellár kijelentette, hogy úgy a maga, mint az új kormány többi tagjai nevében a választást elfogadja.

Szállodai tolvajok garázdálkodása.

Ágynemű tolvaj vendégek.

Tegnap a késő esti órákban két panasz érkezett a rendőrséghez. A panaszok Safranek Janka a Fröhner szálloda, Lévai Erzsébet pedig a Debrecen szálló szobaasszonya, akik csak nek egyidőben tettek feljelentést ismeretlen tolvajok ellen.

A panasz szerint egy magas, szőke fiatalember egy barna nővel megjelent délelőtt a Fröhnerben és szobát kértek. A fiatal pár azt mondta a szobaasszonynak, hogy fáradt le fognak feküdni, de költse fel őket délután. Mikor két óra tájban benyitott a szobába, a vendég pár nem volt már ott, ellenben a két ágyra való párna, lepedő és selyempaplan is eltűnt.

A tolvajok ezután a Kis-Debrecenben vettek szobát. Ott Lévai Erzsébet szobaasszonyt arra kérték, hogy este 8 órakor költse fel őket. A pontos időben jelentkező Lévai Erzsébet hiült helyüket találta már, ellenben az ágynemű a szobából eltűnt.

A rendőrség a panasz folytán még az éj folyamán értesítette a szállodásokat, hogy figyeljék meg a náluk jelentkező vendégeket, mert nem lehetetlen, hogy a sikertült lopásokon felbuzdulva újabb kísérletet tesznek arra, hogy minél több ágyneműt szedjenek össze.

A tolvaj szálló vendégeket a rendőrség városzerte keresi.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Ujdonságok.

A tornaverseny következménye.

Vasárnap délután zajlott le a debreceni középiskolák ifjúságának tornaversenye. Hűvös, szeles idő volt s a tornaversenyre kirendelt diákok, különösen a fiatalabbak, fogva-cogva dideregtek künn a sportpályán. Nem volt rajtuk csak a könnyű tornászruha, amely bizony nem sok védelmet nyújtott a testnek a hűvös, szeles idővel szemben. A hosszús, tétlen várakozás még jobban rontotta a helyzetet. Csöppet sem volt alap-talan a közönség aggodalma a lengeöltözötű kis diákok egészségért. Ma már több felől hallottuk, hogy a vasárnapi tornaversenyen sok kis diák megfázott. A hűlés következtében meg betegedtek. Nagyon sokan fekécsknek. Ezt a tornaversenyt alaposan megemlegetik. De még a szülők is.

Örési tanúsítvány nélkül tilos örölni. A közéletügyi miniszter rendelete szerint az örési tanúsítványon alapuló malomellenőrzési rendszer, ellenkező rendeleti intézkedésig, továbbra is érvényben marad. A malomoknál tehát örési tanúsítvány nélkül örölni tilos. Az örési tanúsítvány nélküli teteleket elkövetők és a rendelet megszegése szigorú megtorló intézkedéseket is von maga után.

Felhívás. Felkértek az or

sztek és tisztviselői. (Gényle-ges, tartalékos, népfőlkö), akik háboru alatt a volt 2. honvéd huszárezred állományában tartóztak, hogy pontos címüket Flohr János tábornokkal (Debrecen, Kossuth-utca 29.) közöljék.

Letört bimbó. A legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel, de isten kiszámíthatatlan akaratában való megnyugással tudatjuk, hogy forrón szerelt, drága jó kis lányunk **Honka Dóra** a Svétits-intézet III. elemi oszt. növendéke k. hó 20-án délután fél 3 órakor, életének 10-ik évében, pár heti súlyos szenvedés után, az oltári szentség felvétele után vissza adta nemes kis lelkét az Úrnak. Megszánt dobogni a legjobb, mindenkit csak szeretni tudó drága kis szív. Kedves halottunk földi maradványait f. hó 22-én délután 3 órakor fog-nak a róm. kath. egyház szertartás után, a róm. kath. temetőben levő kápolnából örök nyugalomra tételre, mely méltóságos-tételeire rokonainkat, ismerőseinket, bánatos szível meghívjuk. Mélyen sujtott szölei: Veress Vince nejevel Zver Bonával. Egyetlen testvére: Izabella, Nagymamája: öz. Zver Ferencné, Nagybátyjai: Dr. Veress Sándor nejevel, Veress László nejevel és családjaival, Zver Béla nejevel, dr. Zver István, Nagynénjei: Somoskegyi Béláné nejevel és családjaival, Zver Margit, A temetést Gebauer K. és Tsa temetk. int. Kossuth-u. 2. Városház. rendezti.

Kifosztotta a gazdáját.

A rendőrségen feljelentést tett Kovács Kálmán Szappanos-uta 2. szám alatti garázdálkodó, hogy két cselédje Bakó Imre és Zsáros Julianna megszöktek tőle. A rendőrség megállapította, hogy Bakó Imre Hosszupályiba ment s ott rábeszélte két cimboráját, hogy fosszák ki Kovács lakását. Be is jöttek Debrecenbe. Betörték a házba és 100 kg. szalonnát és 20 kg. lisztet vitték el. Bakó a betörőktől elvált s elment Kovács tanyájára ahonnan egy lovat lopott el. A lovat Hosszupályiban akarta értékesíteni, de a csendőzők elfogták. Az egyik betörő Marádi János személyében is kézre került. Találtak nála a lopott szalonnából még 40 kg.-ot. A rendőrség a bűnösöket letartóztatta s átadta a kir. ügyészségnek.

Nyakkendők újja alakítása

Simonffy-utca 5

Pénz- és szivartárcák, női táskák, hóból és selyemből. Jelvények. Bördisz- és könyvtárszámok. **Davidházy Kálmán** könyvtárszámok és dobozgyár r. t.-nél, Debrecen, Fűvészkert-u 9

Vizsga. A siketnémák helybeli intézetében az évről vizsga e hó 23-án d. e. 9 órai kezdettel a szülők s az érdeklődő művelt közönség jelenlétében fog megtartani.

Arverés a nagyállomáson. A debreceni nagyállomás teherkiadási raktárában a rendes havi nagyárverést f. hó 24-én, azaz csütörtökön d. e. 9 órakor tartják meg. Arverés alá kerülnek: 1. vagon búkkafadeszka, kettőtőgépek, gyógyárak, többféle borok, likőrök, gummiaruk, kőszőrűk, üres zsákok, üveg árak, pálinkák, élesztő kivonat stb. Az árverelmi szándékozók figyelmét ezuton is felhívja a raktárfőnökség.

Koszorúmegváltás. Hámoszky Arturné elhalálása alkalmából a helybeli mentőegységtől a koszorúmegváltás címén 600 koronát az erdélyi menekültek segélyezésére küldött be, amely összeget a menekültügyi hivatalnál Székely Ferenc főmérnök kezéhez befizetett.

Orvosi hír. Dr. Tamássy Géza kerületi tisztí orvos, belgyógyász, gyermekorvos szabadságjáról visszaérkezve, Szentanna utca 4. számmal ismét rendel.

A rutén nép autonómlája.

Budapest, jun. 21. (M. T. I.) A népszövetség tanácsa felszólította a cseh kormányt, hogy tegyen előterjesztést a rutén nép autonómiájának kiépítéséről, valamint a békszerződés határozmányainak értelmében megtartandó népszavazás megajátásáról. Ez a nagy fontosságú ügy köthette le teljesen a nemzetközi képviselők érdeklődését és politikai körökben feszült figyelemmel néznek ama tárgyalás elé, amely e célból a magyar cseh kormány között meg fog indulni.

A magyar és cseh külügyminiszter találkozója.

Prága, jun. 21. (M. T. I.) A cseh sajtóiroda a következő hivatalos jelentést adta ki: Csütörtökön, június 23-án Marienbadban Benes cseh külügyminiszter találkozni fog gróf Bánffy Miklós magyar külügyminiszterrel és gróf Teleky Pál volt magyar miniszterelnökkel, hogy folytassák a Bruckban megkezdett tárgyalásokat. Tekintettel arra, hogy ezek a tárgyalások érintik azt a munkát, amelyet a bizottságok Prágában és Budapesten már bevezettek, mindkét részről néhány szakembert fognak a tárgyalásokba bevonni. Magyar részről gróf Khuen-Héderváry, továbbá Sczytovsky és Valkó államtitkárok, valamint gróf Tahy vettek részt a tárgyalásokon. Cseh részről a miniszterteren kívül Jan Massarik követségi tanácsos, Kremer tanár, Peroufka osztályfőnök és Chavilkovszky lesznek jelen.

A keszthelyi Helikoni-ünnep.

Budapest, jun. 21. (M. T. I.) A július 2-án és 3-án Keszthelyen tartandó Helikoni-ünnepélyre az előkészületek folynak. Részt fog venni, az ünnepélyen Horthy Miklós kormányzó a feleségével, alkik kíséretükkel együtt. Festetich Tasziló gróf vendégei arató-ünnep is szerepel, amelynek keretében érdekes népszokások kerülnek bemutatásra.

A román-cseh katonai egyezmény.

Prága, jun. 21. (M. T. I.) Prágában június 27-én román katonai misszió érkezik, hogy a Románia és Csehország között nemrég kört katonai megállapodására vonatkozó részletkérdéseket megtárgyalja.

A görögök veresége.

Zürich, jun. 21. A görögök Szmírnánál újabb vereséget szenvedtek. Előre tolt tüzérségi állásaikat elfoglalták a törökök, mi által Szmírnát újabb veszedelem fenyegeti. Athéni jelentés szerint a szmírnai fronton megjelentek az első bolsevista csapatok.

Gyógyvirág krém
legjobban megóvja arcbőrét és kezét a
tavaszi szelek ellen
és kézfinomító használatát
által. Készíti a
Megváltó gyógyszerár, Piac-u. 18.
Ugyanott minden bel és külföldi pipi rászerezhető.

Színház

Heti műsor:

Szerdán: Lotti ezredesei.
Csütörtökön: Hermelines nő, operett.
Pénteken: Debreceben kéne menni.
Szombaton: Cigány szerelem, operett. Boldán Margit utolsó fellépte.

A Csokonai-színház jelentése.

Szerdán Lotti ezredesei kerül színpadra. Csütörtökön a szezon nagyszerű operettjét. A hermelines nőt hozza színpadra a Csokonai-színház.

Gépgyár vagy hasonló üzem önálló vezetését vállalom. Fizetési ajánlat valamint az üzem munka rövid leírását a kiadóba kérem. „Temesvár” jelűre.

A Homok utca 45. sz. ház eladó!

Családi körülmények miatt potom árért megkapható!
Azonnal beköltözhető és elfoglalható egy szoba, konyha, f. s. kamara, istálló 6 darab lóra, tengeri göré és seriésel!

Van azonkívül még egy szoba, konyha, mely szintén rövidesen át lesz adva a vevőnek és egy udvari szoba a belső cserepes épületben, mellékhelyiségekkel. Vízvezeték és csatorna bevezetve. Termő barack és eperfa.

Szerényebb kis ház!

Ára 65 ezer korona!

A tulajdonos az utcai lakásban lakik. Ezen ház felett is a NAGY LAJOS iroda rendelkezik, ott köthető meg a vétel, ott leendő le a foglaló.
Iroda: Veres-utca 9. szám alatt.

Készítse el je mindentűt
GERŐ című gép- és gépjármű készítményeket
Ha nem kapták le részleteit, egy forduljon közvelemre
Gerő Adolf Piac-utca 18. Budapest
IV. KOSSUTH LAJOS UTCA 4
Cipőüzem: I. B. részleg utca 10.
Nagyváltó utca: V. Áradás-utca 6

Leszerelés folytán különböző **katonai felszerelések** **sürgősen eladók!!**
Cím a kiadóhivatalban

Uj Mosoda. Uj

Tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy a gőzmosodát megnyitottam és azt különféle amerikai gépekkel felszereltem most azon fogok igyekezni, hogy a n. é. közönséget szőlő, pontos és kifogástalanul kiszolgáljam. A fehérneműt szimiféle rongáló szerrel nem mossuk. Gallérok, kézelők hófehérre, csontkeményre a legrovidebb idő alatt készülnék. Ugyisint kelmefestést és vegytisztítást eszközölöm. Tisztelettel: Tisztelettel:

Tischler S. Arany János u. 54

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések egyszeri beiktatása 10 szög 15 K minden további szög 1 K 50 t. — Vasárnap és ünnepi számok részlete feladott apró hirdetés díja 10 szög 20 K, minden további szög 2 K

Bárhon is ártott
olcsó áraknál is olcsóbban készíthet méretűn eleáranu finom anyagból úgy cipőt, mint csizmát. A fáradságot megérdemli és ön meggyőződhetik, ha lemegy **Fabián Testvérek** cipő- és csizma készítő műhelyében **Rákóczi-utca 71. sz.**

Ajánlat

Kártyos menekült iavitásokat, átalakításokat, legjobban, legolcsóbban készíthet házaknál. Címeket kiadóba kérem. 3222

Műhímezés plüssé, guvré, Péterfia-utca 25 szám készülnék Ivánvité 2823

Haszonbérbe kiadó október 1. a Bihar-Toldi határban levő 82 kat. hold tashirtok. Ertekezhetni lehet Thalv Kálmán utca 5 3245

Uradalomba atárlkozom szatler és szitevarató munkák iavitására. Szentpéteri Sándor. Arany János 36. 3249

Kiadó butorozott, szoba konyha használattal piztosíték ellenében. Pacsirta utca 41. 3239

Mehízható fiatal asszony mindenek aialkkozik. Miklós utca 38. 3238

Német francia vagy angol nyelvet elődört tanítok. Ajánlatot a kiadóba kérek „Angel” jelűre 3237

Tarozali előrendű bor kapható a Loránffy utca 44. számú vendéglőben 33 koronás árkán, naponta friss párt, pontos készítés. 3251

Tó művelés bant. szőlő kiserítőnek vagy al-landá alkalmas. Széna-azonnalra alkalmas. Cím a kiadóban. 60

Kereslet

Aranvat-csütőt. briliánsat, záborcdu-ákat vesz. meghívásra házhoz is elmegy Steiner Mihály. Hatvan-u. 2. sz. udvarban. I. em. 3254

Fürdőházat megvételre keresek. Cím a kiadóban. 3231

Szontató dada felvétetik. Kirvó-utca 24. 3213

Bérletet keresek 50-tól 150 holdig Szepes, Elen, Ondód, Macs és a város közötti területen. Cím a kiadóhivatalban 3066

Idősebb nőt házi teendők végzéséhez mindenesek. Cím a kiadóhivatalban 58

Kifutó fiu felvétetik Jókai utca 3. az udvarban. — Ugyanott kvártélyos felvétetik 3253

Gyakorlott inovesalónok felvétetik Hrabóczy. Széchenyi utca 42. 3252

A gazdaság összes ágában iartas intelligens ember fel-ugyelői vagy más bizalmi ajánlat keres. es-íleg óvadékkal. Szíves megkereséseket a kiadóba „Mehízható” jelűre kérek 3250

42 éves ref. építész vagyok. 2 fiu anvtlan gyerme. Keim mellé intelligens overmekszerező árva leányt vagy öz. uti asszonyt keresek házvezetőnőnek. Fénykő-nes és fizetést igénylő ajánlat Gombos Lajos építész Derecske. küldendő 3244

Újves vöröbányt s tanuló-levél felvétel. Fülöp Mariska Piac 7. 3064

Újves talárlórá könyvvél le-letkezzen Piac 7. ver-roda 3243

Élőköszlet választékos jobb minőségű kárpatozás. Kars-ack Timár utca 11. — Tóth. 3236

Felhívás rézgálicz kiváltására

A városi számvevőség felhívja a debreceni szőlősgazdákat, mivel a perenespora erősen fellépett és a város több rézgálicz már nem szerez be, hogy ez időnyre **szükséges rézgáliczra** az utalványokat a rézgálicz árának a házipénztárba való befizetése ellenében f. hó 22-től kezdődőleg Városháza emelet 14. sz. szobában d. e. 8—12-ig váltásák ki.

A kiosztás gyorsabb lebonyolítása végett az első kiosztásnál kapott „Igenyejelentési” lapot mindenki hozza magával.

Városi számvevőség.

Éladó a Hatvan-utcai kertben Gohér-utca 3 sz. a. ház

900 négyszögöl területű szőlő és gyümölcsös, 2 szobás, konyha lakás, augusztus 1-én elfoglalható.

Felvilágosítást nyújt dr. Nagy István ügyvéd, Szent-Anna 8.

Rézcs arató munkás öt hold föld gabona learatására kerestetik. Vár-u. 8. 3254

Vásohíd közelébe szobás, konyha lakást keresek. siker esetén közvetítő díjaztak. Pappné. Vár-ua utca 24 kapu alatt iobbra. 3239

Fényképes vasúti igazolvány és pénzárcaim elvesztet-tem. megtalálóra jutalom ellenében a dobány varába sziveskedjen le adni. 3257

Éladás

Éladó mindiféle új és használt butorok hencsek diványok állandóan rak-táron. Hatvan-u. 9. sz. 3212

Éladó ház Csapókert. Kúriási utca 30. sz. beköltözhető — sürgősen. 3197

Föld éladó az Elenen 19 holdas. Halápon 50 tanvá-ral Patakv. Csapó ut- ca 19. 3251

Éladó egy békebeli fekete (fo-deles), alig használt hintó. Cím Szentpéteri László Madarasi ut 3141 Karcag. 3248

Konyha-berendezés és festett butorok, minden elő-eadható áron éladók. uerszintén mindenféle szobás munkát utá-nyos árak mellett el-vállal. Mútar Géza asz-talos, Kosuth szálloda. Erzsébet utca 115. 3240

Sötétkék fiu oltvány használt el-adó. Péterfia utca 12. szám. 3240

Tűllásverítő tűcsőnyök, kének el-adó. Domb utca 23-a. 3241

Sürafsen butorok nagyon olcsón éladók Piac utca 43. keréstartóval. 3235

Éladó sztor. Jemez fedéllet — megtekinthető Bathy-áni utca 1. szám. 3250